

LUKUTEORIA JA RYHMÄT

Loppukoe 31.10.2011

Ei laskimia, ei matkapuhelimia, ei taulukkokirjaa

1. a) Määrää ryhmän $(\mathbb{Z}_{10}^*, \cdot)$ alkiot ja esitä ryhmätaulu.
b) Onko ryhmä $(\mathbb{Z}_{10}^*, \cdot)$ syklinen?
c) Määrää eräs ryhmän $(\mathbb{Z}_{10}^*, \cdot)$ kertalukua 2 oleva aliryhmä H .
Onko kyseessä normaaliiryhmä?
d) Määrää tekijäryhmän $\mathbb{Z}_{10}^*/H$ alkiot ja esitä ryhmätaulu
2. a) Määrää lukujen 11550 ja 375 suurin yhteinen tekijä.
Etsi lisäksi sellaiset kokonaisluvut x ja y , että

$$\text{syt}(11550, 375) = 11550x + 375y.$$

- b) Ratkaise kongruenssiyhtälö

$$14x \equiv 10(62).$$

3. Merkitään $5\mathbb{Z} = \{5n | n \in \mathbb{Z}\}$.
  - a) Onko $(5\mathbb{Z}, +)$ ryhmä?
  - b) Onko $(5\mathbb{Z}, \cdot)$ ryhmä?
4. a) Määrittele Eulerin φ -funktio $\varphi(m)$.
b) Osoita, että jos p on alkuluku ja $k \in \mathbb{Z}_+$, niin $\varphi(p^k) = p^{k-1}(p-1)$.
5. a) Määrittele ryhmähomomorfismi f , homomorfismin f kuva $\text{Im}(f)$ ja homomorfismin f ydin $\text{Ker}(f)$.
b) Olkoon $G = (\mathbb{Z}_5, +)$ ja $f : G \rightarrow G$, s.e $f(a) = a^3 \forall a \in G$. Onko kuvaus f ryhmähomomorfismi? Onko kuvaus f ryhmäisomorfismi? Määrää $\text{Im}(f)$ ja $\text{Ker}(f)$.

Laskut täydellisesti näkyviin, pelkkä vastaus ei riitä.

Perustele tehtävät riittävästi.